

Het lenteoffensief komt eraan

Op 1 februari verblijven de Nederlandse troepen een half jaar in Uruzgan. Hoe vergaat het ze? Revu-verslaggever Arnold Karskens, op eigen houtje op weg naar Uruzgan, hoort tegenstrijdige berichten. Door Arnold Karskens

"Het duurt even voordat we je kunnen ophalen," klinkt het door de telefoon. "Er zijn wat veiligheidsproblemen." Na een half jaar Task Force Uruzgan onder Nederlandse leiding is één zaak niet verbeterd: de toegang tot de straatarme provincie. Nog steeds is de levensader, het 170 kilometer lange slingerpad tussen Kandahar en de hoofdstad Tarin Kowt, een dodenweg. Bomaanslagen en schietpartijen vertragen de levering van goederen voor de Nederlandse bases en

de wederopbouw. Militairen van de Task Force patrouilleren, maar staan machteloos. Karkassen van uitgebrande trucks en opgeblazen personenwagens zijn inmiddels vertrouwd wegmeubilair. Vorige week was het weer raak. Negen Afghaanse politieagenten, onder hen twee chefs, liepen in een hinderlaag. "Hun auto werd in brand gestoken. Als afschrikking werden de lijken in de auto gelaten," vertelt een collega. Waarna hij theateraal zijn armen spreidt, zijn hoofd naar achter gooit en vraagt: "Weet je zeker dat je nog naar Uruzgan wilt?"

Wie *unembedded* verslag doet over de oorlog in Zuid-Afghanistan krijgt geen hulp van het ministerie van Defensie. Bovendien is het winter in Afghanistan wat transport verder bemoeilijkt. In Kabul ligt sneeuw en vriest het dat het kraakt. De oorlog staat op een laag pitje, lijkt het, maar dat is schijn vertelt parlements lid voor Uruzgan, Mohammed Hashem Wantanwall. In december verbleef hij een maand in de provincie en volgens hem is de militaire situatie "ronduit slecht." De volksvertegenwoordiger die een jaar geleden bij een

hoorzitting in de Tweede Kamer in januari 2006 nog hoge verwachtingen had van de komst van Nederlanders moet weinig hebben van hun belangrijkste medestander, de huidige gouverneur Abdul Hakim Munib. "Als hij zo'n goede gouverneur is en een goed contact heeft met de bevolking, waarom zijn er dan de laatste weken zoveel aanslagen op regeringsmedewerkers en Nederlandse militairen?" Dit voorjaar verwacht hij een groot offensief van de Taliban. "In de wintermaanden opereren ze in groepjes van vijf

Een mislukte zelfmoordaanslag op de weg van Kandahar naar het lokale vliegveld, in september 2006.

De Lucky Dutch

Zo wordt de Nederlandse missie in Uruzgan genoemd. Canada, die de buurprovincie Kandahar veilig moet houden, verloor al 44 mensen, het Verenigd Koninkrijk in de andere buurprovincie Helmand heeft al 46 doden te betreuren. De Nederlandse dodenlijst staat eind januari 2007 op vier:

■ Op 26 juli 2006 stortte een Russische helikopter bij slecht weer neer in de oostelijke provincie Paktia. Onder de zestien slachtoffers bevonden zich twee Nederlandse militairen.

■ Op 31 augustus 2006 stortte een Nederlandse F-16 neer waarbij de 29-jarige piloot om het leven kwam.

■ Op 11 oktober 2006 pleegde een sergeant zelfmoord met zijn dienstwapen op de basis van Tarin Kowt.

Parlements lid voor Uruzgan, Mohammed Hashem Wantanwall, noemt de militaire situatie in zijn provincie "ronduit slecht."

man, omdat ze anders te veel opvallen. Maar als de bommen weer blad krijgen, kan de Taliban zich makkelijker verbergen en in grotere groepen aanvallen." Voor de weg tussen de hoofdstad Kabul en de zuidelijke stad Kandahar, een rit van zes uur, geldt het laatste jaar *code rood*. Plots opduikende Talibanstrijders houden auto's aan en iedere buitenlander of regeringsaanhanger wordt in de berm onthoofd. Ik kies daarom voor het vliegtuig.

In Kandahar, de voormalige machtsbasis van de Taliban, schijnt een waterig zonnetje. Mannen drinken thee op de stoep. "We hebben het slechtste achter de rug. De laatste maand is er geen zelfmoordaanslag geweest," klinkt een opgewekte Ahmad Wali Karzai, de broer van president Hamid Karzai. We spreken elkaar in zijn met ijzeren slagbomen en zandzakken gefortificeerde huis. De Taliban verliest terrein, verzekert hij. "Als strijders worden gelokaliseerd volgt nu direct een *quick reaction* van de buitenlandse en Afghaanse troepen." Bombardementen en wilde beschietingen waarbij ook burgerslach-

offers vallen zijn het gevolg, zoals afgelopen zomer bij operatie Medusa. Karzai: "Bewoners zijn nu bang om Talibanstrijders onderdak te geven en willen dat ze zo snel mogelijk vertrekken." Maar de Taliban zit niet stil. Een paar straten verder spreek ik met twee gevangengenomen Pakistaanse koranstudenten Shamsullah (19) en Ragmatalah (20). Ze maakten deel uit van een groep van elf zelfmoordenaars die in Kandahar zijn opgepakt met auto's en explosieven. Op de vraag of Nederlandse militairen ook doelwit waren, kijkt de jongste me niet-begrijpend aan. Een vertaler springt bij. "Nederlanders kennen ze niet, voor hen zijn het allemaal buitenlanders en die zijn allemaal doelwit." Er staan zo'n 2000 zelfmoordstrijders klaar voor het komende offensief, laat hun lokale leider in de media weten. Verder richten sluipmoordenaars zich tegenwoordig op hoge Afghaanse ambtenaren, een nieuwe tactiek van de Taliban. De politiechef van het nabijgelegen Panjwayi-district werd bij een bezoek aan de bazaar doodgeschoten, een paar woonblokken verwijderd van mijn theehuis. "Twee mannen schoten hem met dertig kogels

aan stukken. Ze hebben zijn lichaamsdelen niet in een kist, maar in een zak moeten stoppen," zegt een arts in het ziekenhuis. 's Avonds is er weer een telefoontje. Mijn contact: "We wachten op een groot konvoi. Dat is toch veiliger." ■

Dodental stijgt snel

De oorlog in Afghanistan wordt in hoog tempo heviger. Afgelopen jaar vielen bijna vierduizend doden bij gevechten: burgers, buitenlandse militairen en Talibanstrijders. In 2005 waren dat 'maar' rond de duizend doden.

Het dodental onder buitenlandse troepen vertoont een sterk stijgende lijn: In 2004 sneuvelden 58 militairen, in 2005 verdubbelde dat ruim tot 130 doden. 2006 brak het record met 192 militairen.

Intussen neemt de buitenlandse troepensterkte toe. Ook de Nederlandse bijdrage groeit. Bij de Haagse politieke discussie over uitzending in januari 2006 was er sprake van 1200 tot 1400 manschappen. Precies een jaar later staat de teller volgens cijfers van defensie op 1907.